

Wilt u voorlezing van deze preek in uw gemeente even melden via contact@vanbruggenpreken.nl ?

JEZUS KOMT AAN HET EINDE

Hij is Gods láátste woord

[1]

Gemeente van onze Here Jezus Christus, broeders en zusters,

Hebt u wel eens een boek gelezen waar de hoofdpersoon pas op de laatste bladzijden binnenkwam in het verhaal? Of hebben jullie wel eens een film gezien waar de hoofdrolspeler pas in beeld kwam tegen het eind die film? Ik denk het niet. Juist de hoofdpersoon kom je altijd al gauw tegen: het hele boek en de hele film draaien immers om die persoon!

Toch is er een boek in de wereld – een dik boek zelfs – waarin de hoofdpersoon pas helemaal in het laatste hoofdstuk binnenkomt en wordt voorgesteld. Ik heb een bijbel op mijn bureau liggen die 1700 bladzijden telt en pas op bladzijde 1383 komt de naam van Jezus voor het eerst voor. Dit betekent dus dat ik 81 procent van dit boek kan lezen zonder ooit de hoofdpersoon in beeld te krijgen.[2.1]

*

Voor ons als christenen, zo bekend met heel de bijbelse geschiedenis, valt dit niet zo op.

Maar denk nu eens aan al die Nederlanders die in de afgelopen jaren voor het eerst in hun leven zo'n christelijke bijbel kochten. Ze waren nieuwsgierig geworden omdat ze zoveel lazen over een Nieuwe Bijbelvertaling. Wat zullen zij verbaasd zijn toen dat boek gingen lezen.

Wat is er tot bladzijde 1300 nu voor christelijks aan dit boek? Waar blijft de persoon van dat Kind in de stal dat op zoveel schilderijen is uitgebeeld? Waar blijft de Gekruisigde waarvan de mensen de beelden zien in de kerken en op de covers van de CD's of DVD's van de Matthäuspassion?

Wanneer je de bijbel op afstand bekijkt, is het een boek over God en over Israël en pas aan het eind ook het boek van Jezus. Hij lijkt een laatkomer in de geschiedenis.

*

Meestal hebben wij als christenen niet het *gevoel* dat Jezus een laatkomer zou zijn in de historie van de mensheid. Zijn geboorte staat immers aan het begin van onze christelijke jaartelling en zijn kruisiging vond plaats in het jonge jaartal 33. Dat is het begin van een tijdsperiode die nu is gekomen tot voorbij het jaartal 2000. Omdat wij de jaren tellen vanaf de komst van Jezus Christus, lijkt het alsof Hij aan het *begin* stond en niet ergens aan het *einde*. Maar onze jaartelling is op dit punt wat misleidend.

Stel dat u op dit moment in Israël woonde en daar aan Joden het evangelie mocht brengen. Dan zou u moeten zeggen dat Jezus geboren is in het jaar 3760 en dat Hij gekruisigd is in het jaar 3793. Of wanneer u zendeling was in China, dan zou u moeten zeggen dat Jezus geboren is in 2697 en dat Hij gekruisigd is in het jaar 2730.

Dat voelt heel anders. Dan zie je opeens bijna 4000 jaar voorbijgaan voordat zijn jaartal komt of je beseft dat de chinezen al bijna 3000 jaar onderweg waren voordat Jezus verscheen. Pas na 1300 bijbelbladzijden en pas na duizenden jaren wereldgeschiedenis komt de hoofdpersoon in beeld.[2.2]

*

Maar dit is ook precies wat de bijbel zelf zegt.

Op de Pinksterdag citeert Petrus de profeet Joël. Hij heeft gezegd dat de Geest zou worden uitgestort „in de laatste dagen´´: aan het einde van de geschiedenis (Hnd.2:17)!**[2.3]**

En Petrus schrijft aan de christenen in het huidige Turkije dat Christus is verschenen „aan het einde van de tijd´´: nog net voor sluitingstijd! (1 Pe.1:20)

En de schrijver van de Hebreeënbrief noteert dat God voorheen tot de vaders sprak door de profeten, maar dat Hij „nu de tijd ten einde loopt´´ tot ons heeft gesproken door de Zoon: aan het einde van de geschiedenis!

*

Is dit niet vreemd?

Het zou misschien nog niet zo wonderlijk zijn, wanneer de hele lange geschiedenis vóór Jezus´verschijning een langzame heenleiding was geweest naar zijn verschijning. Je kunt je nog een boek voorstellen waar de hoofdpersoon de climax vormt van een langzame voorbereiding. Je kunt je nog een geschiedenis voorstellen die langzaam maar zeker heenleidt naar de binnenkomst van de Koning.

Maar de werkelijkheid is beslist niet zo. De duizenden jaren zonder Jezus waren helemaal geen jaren waarin de looper werd uitgerold en waarin de spanning steeg. En de vele honderden bijbelbladzijden voor de vermelding van Jezus zijn beslist geen verhaal dat naadloos uitloopt op de komst van de Hoofdpersoon.**[2.4]**

*

Het is eigenlijk juist andersom.

De bijna 1400 bijbelpagina´s die aan deze Hoofdpersoon voorafgaan, laten alleen maar zien hoe de wegen alle kanten opliepen, maar niet de goede kant.

Direct al aan het begin ontstaat een verwarrende tweespalt tussen Kaïn en Abel.

En de spraakverwarring bij de torenbouw van Babel leidt tot vele wegen naar vele kusten, maar de eenheid van de mensheid is zoek. Laat staan dat deze geschiedenis zou uitlopen op één koning voor één mensheid.

De geschiedenis van Abraham lijkt een concentratie op de toekomst van een Hoofdpersoon in wie alle geslachten van de aarde gezegend zullen worden. Maar al gauw blijkt dat er storingen optreden. Het volk dwaalt af naar de afgoden, zelfs de koningen verliezen de draad. Het boek raakt helemaal in de war. En de ballingschap doet de deur dicht.

Wanneer je de bijbel bekijkt als compositie van een verhaal, is de bijbel het slechtst geschreven boek ter wereld. Elke plot raakt verward. Draden breken af. Verhaallijnen verdwijnen. Er is op den duur eigenlijk geen touw meer aan vast te knopen.

*

En dit geldt ook van de wereldgeschiedenis buiten het boek bijbel.

Wij maken er kunstmatig vaak een gestroomlijnde geschiedenis van met behulp van onze dateringen vóór en ná Christus. Maar die accolade van een christelijke tijdrekening bestond niet.

De koningen en de volken gingen ieder hun eigen jaartellingen invoeren.
Romeinen gaan tellen vanaf de stichting van hun stad.
Chinezen tellen vanaf hun oude keizertijd.
Primitieve volken tellen helemaal niet.
En boeddhisten beginnen bij Gautama Boeddha.

De geschiedenis van de mensheid eindigt in slopjes en steegjes en er is geen snelweg naar één toekomst.

Er werd geen looper uitgelegd voor een Hoofdpersoon aan het einde van het boek of aan het slot van de geschiedenis. Integendeel.

*

Maar dit roept nu een brandende vraag op: waarom kwam Jezus niet *eerder*? Waarom kwam Hij pas toen de tijd ten einde liep? Waarom staan kruis en open graf zo bijna aan het eind?

Waren er niet vele momenten waarop die komst van een Redder tot verzoening en redding op zijn plaats was geweest?[3.1]

Ik noem slechts twee voorbeelden.

*

1. Het eerste voorbeeld betreft de geschiedenis na Adam.

Na Adam heeft de mensheid zich uitgebreid en tenslotte waren er vele mensen op de aarde. Maar zij vergaten God en gingen zich te buiten aan allerlei gewelddaden. Geweldenaars en reuzen overheersten de aarde. Trots regeerde.

Toen kreeg God spijt dat Hij de mens had gemaakt en Hij besloot de mensheid te verdrinken. Alleen Noach vond genade in zijn ogen, met zijn vrouw en kinderen.

Dit noemt men wel de geschiedenis van de „eerste wereld“.

Wat zou het (volgens ons idee) op zijn plaats zijn geweest wanneer in die tijd een kind was geboren, ergens in het tweestromenland, en wanneer Hij zich tot verzoening van de zonden van deze eerste mensheid had laten doden en weer was opgestaan. Zou de zondvloed dan niet voorkomen zijn?

Maar de naam Jezus blijft uit en het water stijgt boven alle daken.

*

2. Een tweede voorbeeld betreft het volk Israël.

In de koningentijd gaat het steeds slechter met Israël. Afval overheerst. Dan besluit de HEER zijn tempel prijs te geven. De heerlijkheid van de HEER – zo ziet Ezechiël – gaat zijn huis in Jeruzalem verlaten.

Profeten schreeuwen het uit van angst en schrik. De psalmisten hullen zich in zak en as.

Wat zou het – naar ons gevoel – op zijn plaats zijn geweest als in Jeremia's dagen een Vredevorst geboren was die de zonden van het volk door zijn lijden zou hebben geboet en die was opgestaan als hun nieuwe vredekonink. Dan had de tempel gespaard kunnen blijven.

Maar de naam Jezus blijft uit: Betlehem wordt gebrandschat en de tempel gaat in vlammen op.

*

Het kruis zou op zijn plaats zijn geweest in Noachs dagen en in de dagen van koning Zedekia. Maar het kwam pas toen de tijd ten einde liep.

Waarom?

De bijbel geeft daar wel antwoord op. Het antwoord van de eerste zinnen van Hebreëen is dit: **[3.2]**

JEZUS KOMT AAN HET EINDE
Hij is Gods láátste Woord!

De schrijver van de brief aan de Hebreëen zegt niet in de eerste plaats dat God door Jezus ging spreken toen de tijd ten einde liep. Hij zegt eerst iets anders. Hij schrijft het volgende: „Op velerlei

wijzen en langs velerlei wegen heeft God in het verleden tot de voorouders gesproken door de profeten.’’

Jezus' komst aan het einde heeft wel geen aansluiting op het broddelwerk dat wij steeds weer van de geschiedenis hebben gemaakt, maar toch heeft zijn komst wel een eigen voorgeschiedenis. En dat is de geschiedenis van de profeten.[4.1]

De profeten zijn de tegendraadse mensen in de wereldgeschiedenis en in Israël. De geschiedenis zet hen steeds weer op dood spoor. Hun woord lijkt te verwaaien in de eeuwen. Maar het was wel het woord van GóD! In de duisternis van afval en ongeloof blijven de stemmen van de profeten steeds weer klinken namens God. Hij doet er niet het zwijgen toe. Hij sprak op vele wijzen en in vele tijden. De wereld bleef niet ongewaarschuwd! [4.2]

*

De zondvloed is de slotsom van de geschiedenis van de eerste wereld, maar in die geschiedenis waren ook de eenzame profeten als Enos die de naam van de HERE aanriep en Henoch die wandelde met God en Noach die getuigde van het naderende oordeel.

God heeft de eerste wereld niet ongewaarschuwd zijn ondergang tegemoet laten gaan. Hij wilde vasthouden. Hij riep terug. Vroeg en laat.

Maar Lamech spotte ermee en de mensen lachten hen uit: hun vertrouwen in eigen kracht en in geweldige prestaties was veel te groot. God sprak door profeten, maar de eerste wereld volhardde in het afwijzen van de Schepper en vertrouwde op eigen mega-prestaties.

—

Dan is er daarna de dunne draad van Noach: nieuwe hoop voor een tweede mensheid. Hij gaat uit de ark met zijn vrouw en zoons en schoondochters: er gaat een altaar roken en er worden weer dieren geweid en akkers bebouwd en kinderen geboren. Als herboren lijkt de aarde, geschoond door het water.

Maar wat blijkt? De hoogmoed is niet weggewassen. Mensen verenigen zich nu in naam van de rechten van de mens en bouwen hun sterke toren. Jagers en geweldenaars als Nimrod domineren het beeld van de mensen. Afgoden worden aan de lopende band aangemaakt en de God van Noach en Melchisedek wordt vergeten.

Ook de geschiedenis van de tweede wereld loopt niet in de richting van Jezus.

Toch is er ook in die tweede wereld een tegendraadse beweging van Gods kant: zijn stem die roept en terugroept. Abraham wordt gemaakt tot een profeet die bidt voor Sodom en Gomorra, maar die ook de ondergang daarvan leert accepteren door het geloof. Isak en Jakob getuigen van een vaderland dat zij verwachten temidden van volken die hen als dagdromers beschouwd zullen hebben. Wat wil die clan van Abram toch? Ze hebben geen hectare weidegrond. Durven ze echt hun toekomst te verwachten van een God die de meesten al als ouderwets hebben weggedaan uit hun leven?

Abrahams volk moet nu de terugroepende stem van God in deze wereld worden.

De geschiedenis van Israël loopt echter steeds weer uit het spoor, tot in de afgrond van de ballingschap. Israëls geschiedenis legt steeds weer de loper uit voor de Baäls of de Astartes, voor de koningin des hemels en de geesten in het dodenrijk. Deze geschiedenis van het volk onder de goede wet van God is geen uitgelegde loper voor de Verlosser van God.

Maar ook in Israël spraken profeten. Eli en David; Elia en Elisa, Amos en Obadja, Jeremia en Ezechiël, Haggai en Zacharias. En als grootste tenslotte Johannes de Doper. Israël zweeg, maar God sprak.

En deze goddelijke tegenbeweging kijkt wél uit naar de toekomst van God en de verandering van de mensheid.

–

God heeft werkelijk geen middel onbeproefd gelaten. Hij heeft een machtige koningsprofeet David ingezet en een vlammende profeet Elia. Een profeet van wonderen zoals Elisa en een profeet met bijna afzichtelijk concrete uitbeeldingen (Ezechiël). Profeten over het heden als Obadja en profeten over de toekomst als Daniël. Je kunt het zo bont niet bedenken, of die profeten-variant is ook ingezet. „Op velerlei wijzen en langs velerlei wegen heeft God in het verleden tot de voorouders gesproken door de profeten´´.[4.3]

De neerslag daarvan is het veelkleurige en bonte boek dat wij Oude Testament noemen. Een boek vol verwarrende en wisselende geschiedenissen, maar vooral een boek waarin voortdurend de ProtestStem opklinkt: de terugroepende, nodigende, waarschuwende, lokkende, dreigende Stem van onze Schepper en Vader.[4.4]

*

En dan moet het een keer genoeg zijn. Wanneer de wereld zich blijft afkeren van de Schepper en Israël de afgoden blijft zoeken, dan wordt het tijd voor de ondergang van de tweede wereld. Niet door water maar door vuur.

Zo ver zijn we nu.

We zullen er niet meer aan ontkomen: de onverbeterlijke wereld die door hoogmoed de samenleving bederft, de zwakken doet omkomen en het recht krom maakt – die wereld zal uiteindelijk aan het vuur worden prijsgegeven.

Het is nog een kwestie van tijd, maar de aanzegging hebben we al gekregen bij monde van Johannes de Doper. Niemand zal dat vuur overleven. Dan is het voorgoed afgelopen met de mensheid uit Adam. God rekt de tijd nog en we krijgen nog twee millennia toegift, maar de horizon van deze laatste 20 eeuwen is rosse gekleurd! God is aan het einde van de tijd gekomen met zijn eindeloos variërende profeten. Hoor Johannes de Doper, de profeet van het naderend gericht, en zet u schrap![5.1]

*

En in dit einde van de tijd onthult God dan opeens nog een onbekend mysterie, dat tot nu toe verborgen is geweest. Hij doet een volstrekt onbekende Persoon opkomen: zijn eigen Zoon. Jezus wordt geboren onder engelenzang en geneest de zieken, wekt de doden op, legt zijn leven op het altaar voor de zonden van de mensheid in de eerste en de tweede wereld. Gods geheime wapen wordt ingezet wanneer het bijna te laat is. Niets liep daarop uit. Maar het was zijn keuze en beslissing om gratie te verlenen in Jezus.

Een dure beslissing: het kostte de Vader het offer op Golgotha van zijn eigen zoon.

Een laatste woord: als mensen naar geen profeet luisteren, zal God zijn eigen zoon inzetten die de Nooduitgang wordt voor de al bijna brandende wereld.[5.2]

*

In de gang van het kerkelijk jaar vieren we steeds opnieuw de komst van Christus. Zijn geboorte in Betlehem. Een geboorte om te lijden: wij gedenken hoe Hij kwam om een offer te zijn tot volkomen verzoening van al onze zonden. We weten dat Hij ook gekomen is om na zijn sterven op te staan en op te stijgen naar de hemel.

Maar wat betekent deze gekomen Christus nu voor ons? Wat betekent zijn geboorte, zijn lijden, zijn opstanding en hemelvaart? Wat betekent zijn komst voor uzelf en voor jou als jongere? Wat heb je daaraan?

Mensen willen vandaag op die vraag graag een antwoord dat speciaal op hún maat is geknipt. Wat heb *ik* er aan? Dat is ook wel een goede vraag, maar om het antwoord op die vraag te horen, moet je bereid zijn om echt verder te kijken dan je eigen leven en je eigen tijd met zijn steeds wisselende trends.

De schrijver van de brief aan de Hebreëen leert ons dat je Jezus moet aanvaarden als het verrassende laatste Woord van God nadat al zoveel profeten door ons verworpen waren. Korter gezegd: je moet eerst door het Oude Testament heengaan, dit goed lezen en je eigen maken, voordat je de deur vindt naar het Nieuwe.

Misschien vindt u dit niet zo'n inspirerende boodschap in deze preek. In evangelisatieprogramma's zie je vaak weinig aandacht voor Genesis en de zondvloed en Abraham. Men schakelt direct over op „Jezus en ik“. Alsof ik een nieuwe ster zou zijn aan het firmament, los van alle vroegere sterren en sterrenbeelden. Maar dat is niet zo: jij bent een klein onderdeelje van een grote mensheid en je deelt in de geschiedenis en de zwakheden daarvan.

Je kunt je niet zo gemakkelijk afmaken van dat verleden waarin wij als mensen de profeten maar lieten praten. Op afstand zijn we medeverantwoordelijk voor de ramp die zondvloed heet en wanneer we niet uitkijken zullen we van dichtbij mede verantwoordelijk worden voor de ramp die Wereldbrand heet.

*

De brief aan de Hebreëen legt een band tussen de vroegere generaties en óns. God sprak eerst „tot onze voorouders´´ en wij zijn hun klein- en achterkleinkinderen. Voor God zijn wij één familie met een bittere familiegeschiedenis en teleurstellende familie-eigenschappen.

Wij kunnen vandaag wel net doen alsof we ons niets hoeven aan te trekken van ouders, grootouders en voorouders, maar God heeft ons nu eenmaal uit een moederschoot geboren doen worden. De navelstreng verbindt ons aan haar en aan al die moeders voor haar, aan grootvader en aan Noach en aan Adam.

Veel volken op aarde zijn zich dat nog heel goed bewust: het is typisch een ziekte van het Westen in de laatste eeuwen om te doen alsof iedere generatie fris en overnieuw begint met een schone lei.[5.3]

Onze moderne samenleving is vol zelfvertrouwen en hoogmoed. Het is de duivel die er alle belang bij heeft, in deze moderne samenleving de verbanden met de voorouders in de mensheid los te maken. De duivel wil mij en ons de illusie te geven dat ik in de 21ste eeuw een nieuwe en belangrijke koning ben en dat ik als individueel mens leef vanuit de rechten van de mens. En dat de nieuwste trends belangrijker zijn dan de geschiedenis van onze voorgelachten.

Daarom zie je ook steeds weer pogingen om het Oude Testament uit elkaar te rafelen. Genesis 1 zou niet gaan over een schepping in zes dagen en David zou Goliath niet echt verslagen hebben en de bijbelboeken zouden visie geven in plaats van geschiedenis.

Op deze manier wordt het spreken van GOD eruit gehaald en de profeten worden mensen zoals wij, religieus, integer, maar beperkt. En hun woord tot onze voorouders wordt een zaak van de verleden tijd: toen waren wij er nog niet en dus raakt het ons niet, denken we dan.[5.4]

Juist in de gedachtenistijden van het kerkelijk jaar mogen wij echter de profeten koesteren die Gods woord tot ons spraken en juist rond de hoogtijdagen van het kerkelijk jaar leren we ons schamen dat die veelheid aan profeten niet genoeg was.

Juist bij het gedenken van de komst en het werk van Jezus zet God ons in één rij met onze voorouders, Adam en Eva, Lamech en Noach, Nimrod en Saul, Zedekia en Judas. Voorouders tot wie God al zo lang had gesproken en toch volhardt ook de modernste generatie in ongeloof en zelfvertrouwen.

*

Jezus komt „als de tijd ten einde loopt´´. Het had niet nodig moeten zijn! God heeft genoeg gedaan om Golgotha te voorkomen. Maar het kon niet anders. Het is de schuld van óns en onze vórouders dat aan het einde dit verschrikkelijke kruis nodig was.

Laten we in het kerkelijk jaar waarin we Jezus´ leven op aarde gedenken sámen ootmoedig zijn. En verwonderd.

Christus is nog net op tijd voor ons en onze voorgelachten gekomen en gestorven en opgestaan.

Het vuur smeult al. De bijl ligt al aan de wortel van de boom.

Mensen maken ons vandaag bang voor smeltend poolwater. Misschien is dat ook wel een grote dreiging voor de komende decennia, maar daaraan zal de wereld niet te gronde gaan. Er komt geen tweede zondvloed. Kijk maar naar de regenboog!

Waar deze moderne en onrechtvaardige wereld wel totaal aan stuk zal gaan, is de grote Wereldbrand. Daar worden geen films aan gewijd. Toch zal door het vuur alles vergaan. Daar zijn we aan toe. We leven aan het einde van de tijd. En kijk: op het laatste moment toch nog een ontsnappingsmogelijkheid!

*

In deze maanden hebben wij aandacht voor Jezus' geboorte, zijn gang naar het kruis, zijn opstanding en hemelvaart. Zijn eenzame weg. Zijn bittere dood. Zijn vastberaden voortgaan naar Galilea en naar de Vader.

Wilt u in deze tijd ook eens stilstaan bij zijn komst „nog net op tijd”.**[5.5]**

Wilt u stilstaan bij de grote geschiedenis waarvan u en ik maar een klein onderdeel zijn?

En zullen we elkaar helpen om uit het isolement van ons individualisme te komen en onze plaats in te nemen op het plein van de geschiedenis van onze menselijke familie. Daar delen we één geschiedenis en hebben we gezamenlijke verantwoordelijkheid. Daar gaan we ons schamen voor het geweldige geduld van God, zoveel profeten lang. En daar worden we ook verwonderd dat er op het laatst nog de allerduurste inzet kwam van Gods eigen lieve en enige Zoon, de enige werkelijk onschuldige.

Jezus is de enige die had kunnen zeggen: „God en ik: dat is genoeg”. Maar Hij door wie God de wereld schiep, lag in doeken gewonden en strekte zijn handen uit voor de doorboring met de spijkers toen het vijf voor twaalf was geworden in ons menselijk gezin.

Laat het ons helpen om stil te worden en God te loven in dit laatste uur van de wereldtijd.

AMEN**[6]**